

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

Vîrsta tuturor viselor și a tuturor speranțelor

● **Mecanismul alimentației** ● **Luna în 10 întrebări și răspunsuri** ● **Trupul nostru, acest necunoscut** ● **Niște instrumente oarecum ciudate...** ● **Atlantida... din nou descoperită?** ● **Umor**

46

ANUL XXVI
13 NOIEMBRIE 1970
(1339)

Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității

PERSPECTIVE

Viitorul petrolului e sub mări

La un congres, mondial ținut în 1965 la Monte Carlo, pe tema sporirii resurselor de petrol și gaze naturale ale lumii, participanții din 42 de țări au fost unanimi în a afirma că cele mai mari rezerve pot fi depistate acum nu în interiorul continentelor, ci sub mări. Drept care, în anii care s-au scurs de la congres numărul țărilor care au trecut la prospectarea zăcămintelor submarine a crescut simțitor. Faptul nu e întâmplător. Calculele estimative arată că în 20 de ani nevoile de petrol ale industriei se vor dubla, iar în ce privește gazele naturale se vor tripla. De pe acum, aceste necesități au început să fie satisfăcute, în proporție de 19—20%, cu petrol și gaze extrase din adâncurile mărilor. În anul 2000 se va extrage însă din exploatrile maritime de cinci ori mai mult petrol.

Se știe că în Uniunea Sovietică petrolul este prospectat cu succes în Marea Caspică prin mijlocirea unor instalații de foraj plutitoare, „Apşeron”, care funcționează de circa trei ani și sapă puțuri de 1,8 km. Această instalație este însă depășită de o alta, „Azerbaidjan”, care poate atinge o adâncime de 3000 m. Iar acum în uzinele Ministerului construcțiilor navale al U.R.S.S. se fac pregătiri pentru realizarea a 10 instalații flotante capabile să foreze puțuri de 6 kilometri! De asemenea, tot în Uniunea Sovietică se află în studiu și construirea de laboratoare submarine în așa fel dotate încât să înlesnească mult prospectările.

Primele instalații de acest fel, „Ihtiandr” și „Sadko”, au dat bune rezultate la adâncimi de 50 m. Mai recent, a fost experimentat un nou habitacul, „Cernomor”. Instalația este echipată cu tot ce este necesar traiului sub apă și cu un compartiment de lucru cu aparatură de prospectare, scafandre și pupitrul de comandă. Grație acestui aparat echipajul, alcătuit din 4 oameni, va putea rămâne în adânc timp de o lună de zile și ieși printr-un orificiu special în mare spre a face cercetări.

Evident toate acestea au reclamat rezolvarea multor probleme în legătură cu protecția împotriva presiunii și temperaturii scăzute, cu orientarea sub apă printr-un sistem de radioreperaj etc. Acum însă se poate afirma că în Uniunea Sovietică exploatrile maritime vor prospera rapid și că scafandrii specialiști în extragerea petrolului vor dispune de toate mijloacele necesare pentru a-și îndeplini cu succes misiunea.

TRANSPORTURI

Er Pi-1 la start

Automobilul electric sovietic „Er Pi-1” a făcut recent o cursă de probă pe traseul Erevan-Sevan. Noua mașină, cu motor alimentat cu energie de la 18 acumulatori obișnuiți, a străbătut această distanță cu o viteză medie de 50 kilometri pe oră.

Mulți oameni de știință și constructori sint acum de părere că într-un viitor mai mult sau mai puțin depărtat automobilele electrice vor înlocui treptat automobilul tradițional. De aceea, se face tot mai des auzită întrebarea: ce făgăduiește noul mijloc de transport?

Cel mai important avantaj ar fi înlăturarea definitivă a gazelor de eșapament, problemă care îi preocupă foarte mult pe specialiști. Un alt avantaj ar fi economisirea petrolului care ar putea fi utilizat mai judicios decât ca combustibil. În sfârșit, ar fi simplificate multe din ansamblele și agregatele actualelor mașini.

Realizatorii automobilului electric sovietic au elaborat și încercat trei variante, dar la sfârșitul probelor au optat pentru una singură care are cite un motor electric pentru fiecare din roțile motoare din spate. Această soluție asigură mașinii o mare capacitate de străbateră a drumurilor grele și siguranță, în sensul că dacă se defectează unul din motoare vehiculul poate circula cu cel rămas în funcțiune.

Cea mai dificilă problemă de care s-au lovit constructorii noului automobil a fost însă găsirea unor surse de alimentare cit mai economice. Se știe că acumulatorii electrice sint utilizate și la alimentarea locomotivelor electrice de mină și a electrocarurilor. Dar acestea din urmă pierd multă energie la reostate. Constructorii sovietici au obținut importante economii de energie în acumulatorii datorită unor aparate semiconductoare. Energia acumulatorilor se transmite motoarelor discret, adică în impulsuri, ceea ce face ca reglarea vitezelor să se realizeze fără pierderi de energie.

Automobilul „Er Pi-1” a fost montat pe un șasiu de U.A.Z-451. Constructorii noii mașini consideră că ar putea fi utilizată cu bune rezultate chiar de pe acum la transportul mărfurilor în magazine și pentru transporturi în interiorul orașelor.

În momentul de față se elaborează noi variante de automobile electrice având motoare care funcționează cu curent alternativ și cu un sistem de motoare combinat (un mic motor cu combustie internă va fi pe parcurs încercat de la acumulatorii). În felul acesta raza de acțiune a automobilului electric va spori pînă la 500 de kilometri.

LA ORDINEA ZILEI

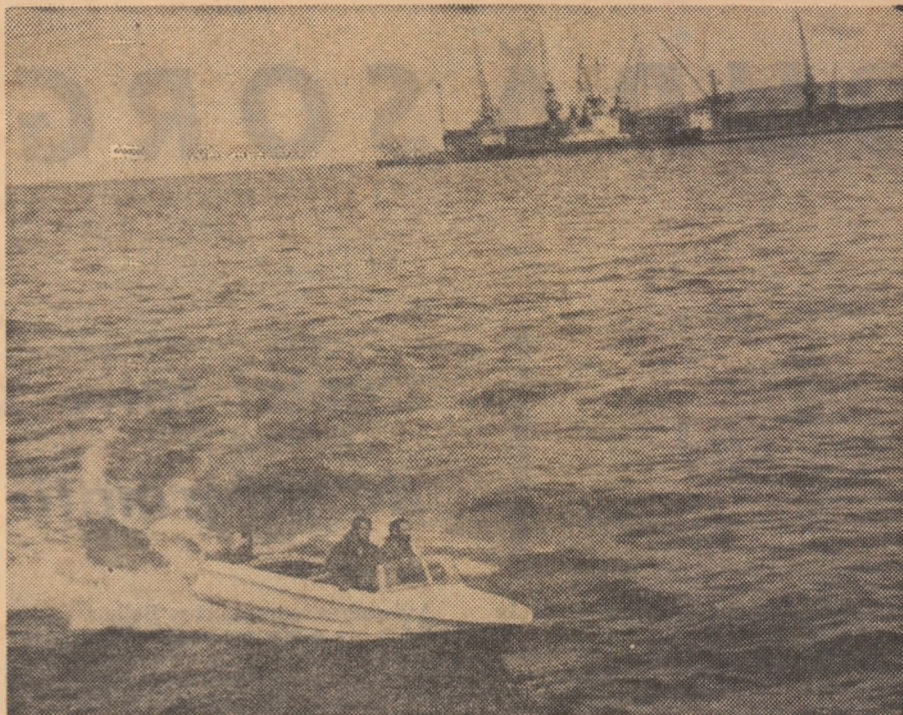
O tristă coincidență

Era cardiolog și izbutise chiar anul acesta să implanteze unui bolnav un pacemaker (aparat pentru reglarea bătăilor inimii) înzestrat cu pile atomice, care au avantajul că nu mai trebuie schimbate. Avea 48 de ani și părea perfect sănătos. Și totuși, în momentul în care părăsea tribuna, după ce își ținuse comunicarea, dr. Paul Laurens a fost doborât de un infarct cardiac. Parcă pentru a aminti celor 3000 de specialiști adunați săptămînile trecute la al 6-lea Congres internațional de cardiologie că această boală continuă să sfideze cele mai înaintate tehnici ale medicinei.

Cu puțin timp mai înainte, într-o sală alăturată, își citise raportul șeful secției de boli vasculare a Organizației Mondiale a Sănătății. Concluzia raportului era îngrijorătoare: în doispnzezeze ani (1955—1967) numărul deceselor provocate de boli cardiace a crescut în toate țările europene. Nu se poate spu-

— Ei, te hotărâști ?

6 000 de kilometri prin Siberia (Enisei, Angara, Baikal, Selenga, Suifun, Golful Amur) într-o ambarcațiune din mase plastice. Performanța a fost realizată de Boris Iațkov și Vladimir Ponomarenko, muncitori la Combinatul metalurgic din Norilsk.

ne nici măcar că oamenii trăiesc mai mult și că, alte boli fiind înfrînte, e normal ca pînă la urmă să cedeze inima, deoarece statisticile au fost întreprinse exclusiv în grupa de vîrstă 45—54 ani. Se duc oameni în floarea virstei care, conform statisticilor privitoare la longevitate, s-ar mai fi putut bucura de viață încă 25—30 de ani.

Deși infarctul de miocard nu poate fi prevenit și nici măcar prevăzut în fiecare caz în parte, medicii sint totuși convinși că o acțiune împotriva lui este posibilă în ansamblul populației. Ei se sprijină pe exemplul Japoniei, unde numărul victimelor făcute de infarct a scăzut. Cardiologii japonezi socotesc că nu este vorba de o întimplare, ci de efectele pe termen lung ale unei alimentații care conține, încă din copilărie, puține grăsimi și multă sare. E adevărat, însă, că tot în Japonia se întîlnește și reversul medaliei: recordul mondial al apoplexiilor, complicația a hipertensiunii datorate abuzului de sare. De aceea cardiologii japonezi vor neapărat să-și convingă compatrioții să mănince mai puțină sare, în timp ce confrății lor europeni speră să combată infarctul făcîndu-și bolnavii să-și modifice modul de viață.

Toți medicii sint de acord că excesul de greutate, viața sedentară și surmenajul sint principalele atu-uri ale infarctului. Dar o acțiune colectivă în legătură cu acești factori, care depind de structura fiecărui om, nu e posibilă. De aceea, în lupta sa împotriva infarctului ca flagel social, O.M.S. a căutat criterii mai simple și mai puțin subiective.

În primul rînd a reținut conținutul de colesterol din sînge. În 1966 a inițiat la Edinburgh o anchetă pe 5 000 locuitori, iar în 1967 și 1968 la Praga și Budapesta în grupuri de aceeași mărime. La toți acești „cobai” colesterolul sanguin a fost coborît cu 20 la sută. Primele rezultate ale anchetei au arătat că, față de populația martor, numărul cazurilor de infarct a scăzut.

În lunile următoare se va trece la studii sistematice a încă doi factori suspecți: zahărul și apa. După cum s-a mai spus, numai zahărul din comerț și amidonul rafinat pe cale industrială sint socotite aterogene. Asupra unui eventual rol al apei au atras atenția constatările statistice, și anume faptul că mortalitatea prin boli cardiovasculare este mult mai scăzută în țările cu apă „dură”, adică puternic mineralizată. Experiențe de laborator au demonstrat rolul protector al sărurilor de crom și de cadmiu. Din păcate, cel din urmă favorizează hipertensiunea, dar această acțiune poate fi neutralizată printr-un adaos de zinc.

O luptă sistematică în aceste trei direcții va da, foarte probabil, rezultate interesante. Dar nu va rezolva totuși problema infarctului. Rolul condițiilor de viață a fost o dată mai mult subliniat de o anchetă efectuată la San Francisco timp de 10 ani. Treizeci de mii de persoane au fost împărțite în două grupuri după cum erau inclinate spre o viață agitată sau spre un trai mai potolit. Din totalul victimelor făcute de infarct în perioada studiată, 71 la sută făceau parte din primul grup și numai 29 la sută din cel de al doilea.

I. Rozov

Fotografia săptămînii

CULTURA PĂMÎNTULUI

Spre uzine agricole?

Cibernetica, se știe, se ocupă cu comenzile și cu transmiterea de comunicări. Se pare că aceste două aspecte ale ei își vor găsi o neașteptată utilizare și în agricultura viitorului.

În ce privește comenzile, Institutul de agrofizică din Leningrad studiază posibilitatea controlării plantelor și a mediului lor ambiant spre a obține, cu cheltuieli mai mici, recolte abundente și stabile. Microclimatul, iluminarea, irigația, transportul substanțelor nutritive și recolta propriu-zisă ar putea fi încredințate, ni se spune, unor dispozitive automate care se vor perfecționa la rîndu-le, o dată cu cibernetica și cu radio-electronica.

Pe de altă parte, distanțele nu mai pot fi o piedică. Un centru unic își poate transmite comenzile sale prin radio sau prin cablu. Important este ca aceste comunicări să nu fie în sens unic (comenzi de modificare a regimului tehnologic, de menținere a acestuia la nivelul dorit), ci bilaterale (informații asupra rezultatelor obținute și nu numai asupra executării comenzilor). Acest control operațional ar putea deveni realitate grație dezvoltării tehnicilor biotelemetrice.

Evident, înseși plantele sint cele mai autorizate să transmită informații asupra eficienței regimului la care sint supuse. Institutul leningrădean utilizează în acest scop aparate telemetrice asemănătoare cu cele utilizate pentru a controla sănătatea cosmonauților în cursul zborului.

Receptori plasați în jurul plantelor și în țesuturile vegetale urmăresc starea fiziologică a plantelor supuse controlului. Un ochi fotoelectric care amintește de o cameră de televiziune în culori poate depista eventualele devieri în colorație. Dacă frunzele pălesc înseamnă că azotul din rația cotidiană de hrană e insuficient; dacă se îngălbenesc pe margini e incriminat potasiul, iar dacă se acoperă de pete galbene înseamnă că trebuie adăugat magneziu.

Un hidrorceptor miniaturizat fixat de o frunză ar putea detecta cele mai mici schimbări survenite în cantitatea de apă evaporată; introdus într-o tulpină, el ar măsura cantitatea de apă suptă de rădăcini și ar da imediat alarma dacă planta ar fi însetată.

Informațiile obținute de la plantele martori ar fi analizate de o mașină de calcul, controlată de un operator. Spre a satisface cerințele plantelor, mașina ar da mecanismelor de resort comenzile necesare.

Aceasta ar fi schema uzinelor agricole de miine. Industrializată în întregime, această producție ar putea fi plasată în orice regiune geografică, de la ecuator la poli, sub cerul liber, în plantații protejate de un ecran protector sau în localuri special amenajate.

DUPĂ SORGE...

(II)

Duelul între serviciile de informații continua

Multe se schimbaseră de atunci. În 1942, Germania hitleristă era încă îmbătătită de victorii, armatele ei ocupau Franța, Belgia, Norvegia, Olanda, Danemarca, Austria, Cehoslovacia, Polonia și Iugoslavia. În răsărit trupele ei se aflau lângă Moscova și Leningrad. Evident, aceste succese avuseseră o înruiere și asupra lui Gerd, care uitase sau dorea să-și uite păcatele dintr-o perioadă grea pentru Germania. Alfred avea dreptate, germanul n-ar fi acceptat să reia legătura cu ei, cu serviciul de spionaj al unei țări invinse. Dar cu cel sovietic? Era greu de răspuns la această întrebare. Și totuși, Andrei nu putea, dar mai ales nu vroia să renunțe la încercarea de a-l determina pe Gerd să lucreze pentru el, deși era o treabă dificilă, extrem de riscantă pentru întreg grupul lui.

Dar cum ar fi putut el să prevadă felul în care avea să reacționeze Gerd? Se putea oare bizui pe faptul că acesta va primi calm, ca pe un lucru inevitabil aluziile la obligațiile de agent pe care și le asumase cindva? Că va accepta să reia colaborarea? Nu, această ipoteză era aproape exclusă. La încercarea de a reinvia trecutul, Gerd ar fi putut reacționa în mai multe feluri, mergând chiar până la a trage în omul care i-ar fi făcut această sugestie. De un lucru era însă foarte sigur Andrei, și anume că Gerd nu fusese nici înainte și nu era nici acum călăuzit de convingeri. Pe această împrejurare își întemeia calculele agentul serviciului de informații sovietic.

Grupul lui Andrei era alcătuit din opt oameni: o mână de luptători care rămăseseră în viață din tot deșamen-tul lui internațional. Luptaseră pe frontul de la Madrid, iar apoi pe străzile capitalei spaniole, când generalii trădători se răsculară împotriva republicii și capitulară în fața lui Franco. Acum acești oameni: patru spanioli — Carlos, Juan, bătrînul Ventimilla și curajoasa catalană Lola; francezii — Michel, Gaston și Pierre și bulgarul Taba îl însoțeau pretutindeni. Ei trebuiau să-l elibereze dacă ar fi fost arestat sau, în cel mai rău caz, să stabilească unde îl întemnițase Gestapoul. Fără aceste măsuri de precauție, Andrei ar fi riscat să dispară fără urmă. Acum ei trebuiau să-i asigure întâlnirea cu Gerd.

Picați din cer

Taganrog, 25 februarie 1942.

La Statul major al flotei a 4-a aeriene hitleriste.

Generalul-maior Fiebig, comandantul corpului 8 de aviație, îl chemă la el pe locotenentul Walter Bauer și îl chestionă minuțios, pentru ultima oară, asupra operației pe care acesta o avea de realizat. Din răspunsurile lui, generalul trase concluzia că era bine pregătit, că cunoștea totul la perfecție, mai cu seamă particularitățile itinerarului și locul unde urma să aterizeze departe în spatele frontului inamic.

După un instructaj foarte amănunțit, generalul îl anunță pe Bauer că grupul lui va decola peste două ore. Trebuia deci să plece imediat la aeroport, să urce în avion și să aștepte semnalul de începere a unei operații extrem de secrete.

La ora 16, un avion „Fokke-Wulf-200” luă startul îndreptându-se spre răsărit. Aproape tot spațiul din cabină și din compartimentele pentru bombe era tixit cu rezervoare cu combustibil, care asigurau dublarea razelor de acțiune. Locotenentul Bauer se așeză pe podeaua cabinei piloților, iar însoțitorii lui — radiotelegrafistii Willy Rode și Helmut Schuhl — se instală în compartimentul de unde fuseseră scoase mitralierele. Apoi călătoria în necunoscut începu...

Avionul se îndrepta spre Balhaș.

Pe la ora 4 dimineața, avionul ajunse în zona notată pe hartă cu o „pată albă” cu mențiunea „neexplorat” și lansă grupul lângă micul lanț muntos Birkar.

După ce se lumină de ziuă, germanii începură să caute containerele cu echipament lansate cu parașuta și, încercându-le în spate, porniră spre Balhaș. De pe o colină văzură că, undeva pe mal, ieșea fum din coșul unei mici colibe de lut. Faptul îi neliniști. Nu se așteptaseră la asta; înainte de plecare li se spusese că în zona aceea nu vor întâlni tipenie de om. Oricum, instrucțiunile prevedeau indicații precise și despre felul cum trebuiau să procedeze într-o asemenea situație.

Hitleriștii se apropiară cu băgare de seamă de colibă, dar fură simțiți de ciinii care începură să latre puternic. Imediat din colibă ieși un om, urmat de un altul și la scurt timp de încă doi. De fapt, patru erau cu toții. Bauer, însoțit de Rode și Schuhl, porni drept spre pescarii care-i priveau uimiți, dar fără

tre coline, fără un drum trasat, asemenea întâlniri sînt puțin probabile. Așa încît, undeva în glaciala „pată albă”, în condițiile unei proaste vizibilități, grupurile trecură unul pe lângă celălalt fără să se observe.

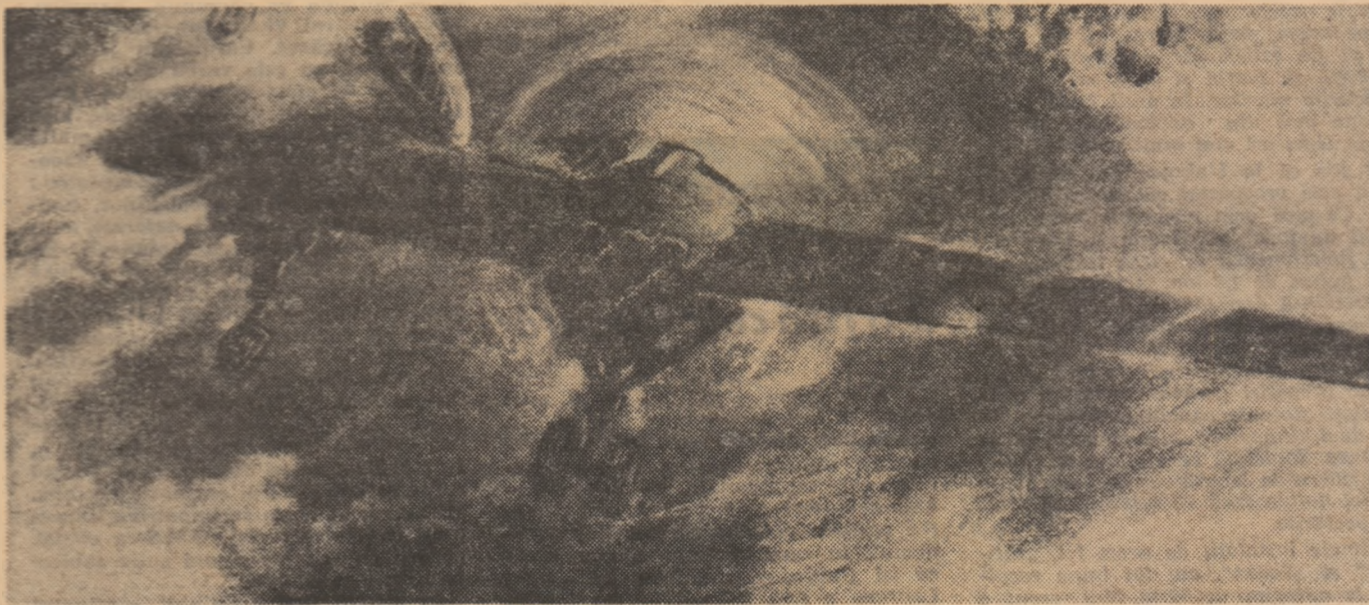
După ce străbătu zece km spre nord de munții Bai, Bauer coti spre nord-est și, lângă micul lac Tuzla, găsi ceea ce căuta. Vremea se stricase definitiv. Deasupra pămîntului pluteau nori joși de zăpadă. Vîntul se întetise și, sub rafalele lui, tufșurile de saxaul se încovoiau pînă la pămînt.

Intîlnirea de la 9 dimineața

10 ianuarie 1942

Undeva în vestul Europei

În dosarul lui Gerd, Andrei găsi un bilețel, scris probabil de Alfred în ultimul moment. Cele câteva rînduri așternute în grabă îl informau că, atunci cînd venea în oraș, Gerd se o-

teamă, pe intruși. Hitleriștii deschiseră însă imediat focul. După ce-i uciseră pe pescari, intrară în bordei unde găsiră, într-un mic țarc, o cămilă și un catîr. Apoi îmbrăcară direct peste salopete hainele kazahilor. Rode și Schuhl se încălțară cu pîslarii călduroși ai celor uciși. Cămila și catîrul le picase cum nu se poate mai bine, pentru că le puteau transporta echipamentul. Bauer încălecă pe măgar și grupul porni pe mal spre nord.

Curînd ajunseră lângă un vechi mormînt, o mică construcție de pămînt și piatră cu o cupolă de lut. Cum mormîntul era acum gol, hitleriștii își depozitară acolo echipamentul și canistrele cu ulei. Apoi Bauer începu să cerceteze harta și notă itinerarul pe care urmau să-l străbată ca să poată explora „pata albă” spre care, între timp, pornise marșierul Markin cu oamenii lui. Bauer hotărî să se îndrepte spre vest, pînă la munții Bai, apoi să se întoarcă spre nord; mai departe aveau să se orienteze la fața locului în funcție de rezultate. Cum aveau prea puțin timp la dispoziție, trebuiau să se grăbească. La prima vedere, grupul diversionist părea acum o caravană mică de păstori: o cămilă, un catîr și trei păstori sărăcăcios îmbrăcați.

Eliberați de poverile grele și voluminoase, hitleriștii se mișcau mult mai repede decît grupul lui Markin, care între timp fusese prins de furtună. Ajungînd la munții Bai cu zece ore înaintea lui Markin, hitleriștii porniră spre nord, parcă spre a ieși înaintea cekiştilor. Cele două grupuri vrăjmașe se puteau, desigur, întîlni, dar în pustiu, iarna, prin-

prea întotdeauna la același mic dar confortabil hotel, confiscat, ca multe altele, de autoritățile de ocupație. Bilețelul mai adăuga, de asemenea, că dimineața Gerd făcea de obicei o vizită la reședința comandantului hitlerist, aflată în clădirea fostei ambasade germane, o vilă mică și veche.

Gerd putea ajunge la reședința comandantului pe două rute: pe Rue de l'Université sau, cotînd pe Rue des Ambassades, pe lângă Pont Royal. Pe ambele artere circulația era foarte restrînsă. În afară de două mici băcănii, nu mai existau alte magazine, nici cafenele. Și Andrei hotărî că, indiferent de ruta urmată de Gerd, intîlnirea trebuia să aibă loc undeva în mijloc, cel mai bine în ulicioara care făcea legătura între Rue de l'Université și Rue des Ambassades. Prima măsură era identificarea lui Gerd (cu ajutorul fotografiilor pe care o obținuse de la Alfred) pentru ca să nu acosteze, din greșeală, un alt ofițer german. Greșeală care i-ar fi putut fi fatală.

După care, timp de câteva ore, Andrei și Taba îi urmăriră din autocamioneta lui Carlos, postată pe partea opusă a străzii, pe toți cei ce ieșeau din hotel.

După amiază, pe la 3, în fața hotelului stogă un automobil din care coborîră doi ofițeri. După ce discutară câteva minute, acolo în stradă, unul dintre ei plecă, iar celălalt intră în hotel. Andrei era aproape convins că cel din urmă era Gerd, dar era greu să recunoști fără greș un om de la o distanță de 30 m. Taba ședea sus în ca-

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

mion și vorbea cu Andrei prin ferăstruica din peretele cabinei. Deși era și el aproape sigur că individul era Gerd, îi spuse totuși lui Andrei:

— Să mai așteptăm puțin, pentru că nu cred că o să rămînă prea mult timp în hotel și spre seară o să iasă iar.

Andrei își schimbă locul cu Taba, pentru că în felul acesta îi putea urmări cu binocul pe cei ce ieșeau din clădire.

Și, într-adevăr, la 7, Gerd ieși din hotel, se opri puțin în loc și începu să-și tragă mînușile. Acum se afla chiar cu fața spre camioneta căreia nu-i dădea nici o atenție, încît Andrei izbuti să-i scruteze bine chipul prin binoclu și să-l compare cu fotografia. Da, nu încăpea îndoială: era Gerd.

După ce își vîri, în sfîrșit, mîinile în mînușile cam strîmte, Gerd porni agale spre bulevardul din apropiere și se făcu repede nevăzut. Andrei mai așteptă câteva minute și apoi hotărî să facă o ultimă verificare. Intră în holul hotelului și îl întrebă pe funcționarul

de la recepție dacă dl. colonel... era acasă.

— Dl. colonel a ieșit acum câteva minute în oraș. Să-i transmit ceva?

— Nu, mulțumesc. Am să-i telefonez miînc dimineața. Dar spuneți-mi vă rog, jese devreme din hotel?

— Întotdeauna la ora 9, îi răspunse îndatoritor funcționarul.

Așadar, lucrurile erau limpezi. Gerd fusese depistat, Andrei nu-l mai putea confunda cu nimeni.

A doua zi dimineața, la 7.30, Andrei își repartiză oamenii pe itinerarul probabil al lui Gerd: Gaston și Pierre — la ieșirea din străduță, colț cu Rue des Ambassades; Juan și Lola — la celălalt capăt al străduței; Taba — chiar pe străduță, iar Carlos și Ventimilla trebuiau să-l urmărească din camionetă pe Andrei asigurîndu-i, în caz de pericol, o retragere rapidă.

La 9 fix, Gerd ieși din hotel și, mîndru de uniformă-i nou-nouță și de decorațiile de pe piept, porni agale pe stradă. Andrei coborî imediat din mașină și se luă după el. Carlos mergea încet în urma lui Andrei. În fața hitleristului, la vreo 30 de pași, se afla Taba. Îmbrăcat într-o salopetă murdară de muncitor de la canalizare, Taba avea cu el o geantă voluminoasă de piele în care ținea un pistol automat și câteva grenade. Coti pe străduța cu pricina și, după ce ridică cu efort capul unui cămin de control, coborî repede în el.

Lev Vasilevski

(Va urma)

Regizorul Iuli Raizman

CINEMA

Azi... și acum nouăsprezece secole

Nava militară sovietică „Amiral Isakov”, din echipajul căreia face parte ofițerul Andrei Glebov, marinar din tată în fiu, ancorează într-un port italian pentru o vizită de curtoazie. Marinarii fac o excursie la Pompei. Orașul mort îl impresionează puternic pe Glebov și ofițerul scrie o piesă în care reinvie viața și populația localității cindva atât de înfloritoare.

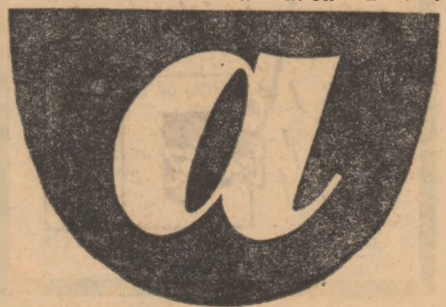
...La picioarele Vezuviului totul e încă viu. Dar pînă la catastrofă au mai rămas puține zile. Autorul se vede și pe sine ca pe un personaj din piesă. E un străin venit din viitor care încearcă să-i prevină pe oameni de nenorocirea ce-i amenință. Străinul vine în conflict cu ticăloșia și abuzurile celor tari, cu indiferența altora care nu trăiesc decît prezentul și nu văd nimic dincolo de interesul imediat.

Acesta este subiectul noului film al regizorului Iuli Raizman, intitulat „Vizită de curtoazie”.

Scenele istorice ale filmului vor alterna cu episoade din zilele noastre. Nava „Amiral Isakov” va fi și ea un personaj. În viața Pompeiului se vor mai intercala, de asemenea, întîlnirile lui Andrei Glebov cu prieteni din alte țări, cu cei care se străduiesc azi să prevină omenirea de primejdiile care o amenință. Filmul se află acum într-o etapă foarte importantă: probele cu actorii. În legătură cu aceasta, Raizman a declarat unui redactor al Agenției de presă „Novosti”:

— Cînd e vorba de alegerea actorilor, cinematograful are, față de teatru, avantajul că nu sîntem siliți să ne limităm la o trupă restrînsă. Acest avantaj este, însă, totodată și o sursă de chinuitoare îndoieli. Dar dacă chiar alături trăiește neștiut interpretul ideal, cel care ar fi putut scoate cel mai bine la lumină toate sensurile dorite de autor?

„arta
ca arta arta a.
arta arta arta a
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

Prin aceste chinuri trecem noi acum. Dificultățile sînt dublate de împrejurarrea că personajele „Vizitei de curtoazie” trebuie să trăiască și să acționeze în două epoci istorice: azi și acum nouăsprezece secole.

„Vizită de curtoazie” nu va fi un film istoric. Scenele de viață din antichitate, care se nasc în imaginația eroului principal al filmului, ofițerul de marină Andrei Glebov, scriitor începător, au mai ales un sens alegoric. Căci și în acest film Raizman va continua studiul său pasionat asupra problemelor contemporaneității.

REFLECTOR

• „Cele șapte logodnice ale caporalului Zbruev” va fi, cum arată și titlul, o comedie semnată de scenaristul V. Valuțki și regizorul Vitali Melnikov. În aventurile bravului caporal Zbruev care ține morțiș să-și găsească o nevastă, vor fi „implicați” interpretii Serghei Morozov, Natalia Varlei și Mariana Vertinskaia.

• Într-o zi ministrul afacerilor interne al U.R.S.S., Nikolai Șciolokov, l-a întrebat pe celebrul actor Mihail Jarov dacă a citit povestirea lui Viț Lipatov „Detectivul de țară”. „E vorba acolo de un milițian, Aniskin, pentru care nu văd interpret mai potrivit decît dumneavoastră” — i-a spus ministrul actorului. Acesta a făcut cunoștință cu Aniskin și așa s-a născut filmul „Detectivul de țară”, primit cu căldură și de public și de presă.

• După roluri de tragedie pe scenă, actorul Evgheni Leonov se relaxează pe ecran cu personaje comice. Deși nu chiar totdeauna: și pe ecran a avut roluri de un profund dramatism, ca cel din „Povestiri de pe Don”. Totuși, rolurile comice predomină în cariera lui cinematografică. Dar filmul la care lucrează în momentul de față îl satisface pe deplin. „Gara belorusă” imbină ca și în viață, comicul cu dramaticul. Rolul a fost scris special pentru Leonov de scenaristul Vadim Trunin.

PRIM PLAN

3. 3. 3.

Lidia Tolmaciova, Nina Dorošina, Tatiana Lavrova. Trei vedete ale teatrului „Sovremennik”, trei actrițe complet diferite.

Lidia Tolmaciova este însăși fragilitatea. Dar această persoană subțire, delicată, diafană era printre cei care, acum aproape cincisprezece ani, după spectacolele lor obișnuite jucau de la ora 12 la 3 noaptea pe unde apucau. Atunci „Sovremennik” încă nu exista, trupa improvizată era alcătuită din actori de la diferite teatre moscovite pe care îi lega, în jurul lui Oleg Efremov, entuziasmul și solidaritatea colegială păstrată de pe băncile școlii.

Lidia Tolmaciova, titulară la „Mossovet”, o juca pe Irina din piesa lui Rozov „Veșnic vii” (după care s-a făcut filmul „Zboară cocorii”). De atunci joacă neîntrerupt acest rol pe scena „Sovremennik”-ului care s-a înființat între timp și la a cărui temelie stă și numele ei.

Lidia Tolmaciova este o actriță de esență lirică, o actriță a culorilor pastelate și a semitonurilor. Frumusețea ei blondă și delicată se potrivește ca o mănășă rolurilor de femei care nu rezistă durităților, marilor încordări, rolurilor de femei care trebuie ocrotite. În „O poveste obișnuită”, dînsa e dragostea pe care o distruge cruzimea vieții. Actrița joacă moartea spirituală într-o lume dură. De aceea se simte la largul ei în dramaturgia „de cameră”, lirică, psihologică, dramaturgie reprezentată în repertoriul teatrului de Rozov, de Volodim. A fost o admirabilă „Sora cea mare”, a jucat în toate piesele lui Rozov, în „Cyrano” a creat o Roxană ingenuă și aristocratică.

Din punct de vedere vestimentar, Lidia Tolmaciova stă la mijloc în trioul căruia îi sînt consacrate aceste rînduri. Ținuta preferată: pantaloni cu vestă și haină midi.

La dreapta Lidiei Tolmaciova vine Nina Dorošina, partizană neînduplecată a modei mini. Care, ce e drept, o prinde. Și nu numai sub raport strict estetic, nu numai pentru că are o siluetă care se poate arăta în voie. Tipul ei sportiv — tineresc, respirînd sănătate și vitalitate, și-a găsit în mini o formă de exprimare ideală.

Personajele Ninei Dorošina își trag substanța din altă parte. Pe cît sînt cele ale Lidiei Tolmaciova de albe și de diafane, pe atît sînt ale ei de colorate și de cu picioarele pe pămînt. Actrița preferă rolurile suculente, deschise, sentimentele strigate în gura mare. Femeile ei sînt rezistente, nu ascund și nu se tem de nimic. Ele se iau de piept cu viața bărbătește, am putea spune, dacă termenul n-ar fi contrazis de feminitatea-i făcută din rotunjimi. Interpretă de femei din popor, care duc greul traiului zilnic fără sofisticării, care iubesc simplu, urăsc simplu, care știu să-și apere ce-i al lor — bărbat, copii — dintr-un sănătos instinct ancestral perpetuator de viață, de specie umană, Nina

Actrița Natalia Arinbasarova, care a devenit celebră de la primul ei rol cinematografic, distins cu cupa Volpi, turnează acum în filmul „Manșuk”.

Doroșina este o excelentă actriță de compoziție.

În extremitatea cealaltă a trioului, Tatiana Lavrova are vocația tragediei. Și poartă maxi.

După filmul „Nouă zile dintr-un an” în care actrița a interpretat rolul Leolei, iubita lui Gusev, regizorul Mihail Romm a fost întrebat cum de putea Gusev, fizician de geniu, să iubească o femeieșucă oarecare, atît de ștearsă pe plan profesional. „Dacă — a răspuns el — mi s-ar putea explica de ce a iubit-o Pușkin pe Natalia Goncarova sau Tolstoi pe Sofia Andreevna, aș răspunde și eu cum de putea Gusev să o iubească pe Leolea. În ce privește eroina noastră, Gusev nu o interesea ca fizician, ea îl vroia pe el ca om, ca bărbat. Asta am urmărit să arăt și exact asta a arătat Tatiana Lavrova, pe care o consider o actriță foarte talentată”.

Romm nu s-a înșelat. În confruntarea, poate mult mai grea, cu teatrul, Tatiana Lavrova s-a dovedit o actriță realmente foarte talentată. Talentul ei se exprimă cel mai plener în rolurile de factură dramatică. Tema Tatianei Lavrova este durerea feminină în diverse ipostaze. Nu știi ce-i mai dureros: singurătatea Varvarei care își pierde bărbatul („Fără cruce”), sau singurătatea lui Gittel pe care o părăsește iubitul („Doi pe un balansoar”), sau disprețarea ultimei iubiri a Polinei Andreevna („Pescărușul”). Totul e dureros, dar altfel dureros.

Iulia SCUTARU

TEATRU

Fără rampă

Celebrul regizor englez Peter Brook, care a terminat recent filmul „Regele Lear” cu Paul Scofield în rolul titular, intenționează să se ocupe în următorii trei ani numai de teatru. Vrea să ducă anume la bun sfîrșit o veche idee: întemeierea unui Institut internațional de teatru la Paris. La acest experiment, intitulat de Peter Brook „teatrul total”, vor lua parte douăzeci de actori, regizori și scriitori din diverse țări.

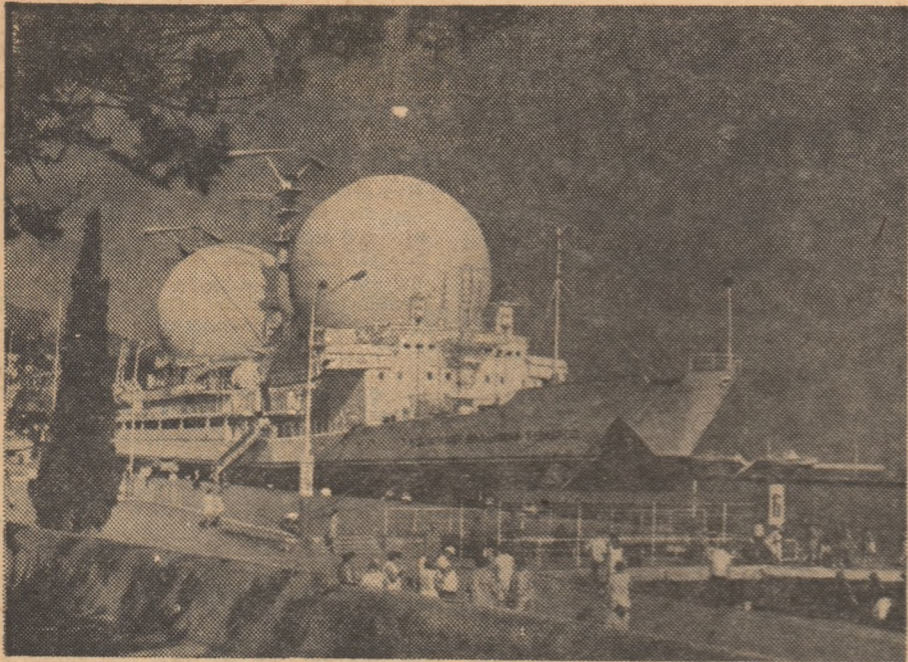
Brook a pornit în căutarea unor forme teatrale noi acum cîțiva ani, cînd a fost numit la direcția lui „Royal Shakespeare Theatre”. A acceptat atunci postul cu condiția ca trupa să nu se limiteze la repertoriul shakespearian. Din punct de vedere organizatoric, „teatrul total” a început să ia ființă în 1968 la Paris, unde Brook lucrea cu un grup de actori din mai multe țări. Jean-Louis Barrault i-a pus la dispoziție Teatrul Națiunilor, al cărui director era atunci. Regizorul englez a pus în repetiție mistere medievale și piese de Calderon, dar a trebuit să-și întreprupă activitatea întorcîndu-se în Anglia.

Care-i ideea de bază a „teatrului total”? Să-l ascultăm pe însuși inițiatorul lui.

„Sîlindu-l pe spectator să-și mure mereu locul în sală ca să deschidă drum actorilor ce nu mai joacă pe scenă, ci chiar în mijlocul publicului, urmărim să-l atragem în spectacol, să-l facem participant nemijlocit la acțiunea piesei. Așteptările nu ne-au fost înșelate, inovațiile noastre au avut succes. O dată am izbutit să reproducem ambianta unui mister medieval, făcîndu-l pe toți cei aflați în sală participanți la o reprezentație care avea loc într-o piață publică. După astfel de spectacole mulți spectatori rămîn cu plăcere să discute despre cele „trăite”.

Peter Brook urmărește, de altfel, ca aceste cazuri spontane să se transforme în program și după vizionare spectacolul să fie îmbunătățit în funcție de reacția publicului, perfecționîndu-se astfel mereu.

L. Innostranțev

Nava de cercetări științifice „Cosmonautul Vladimir Komarov” adună informații de la sateliți și stațiile interplanetare automate.

ASTRONAUTICĂ

Luna în 10 întrebări și răspunsuri

Întrebările au fost formulate de ziaristi sovietici și străini în cadrul unei conferințe de presă consacrate încheierii cu succes a zborului stației automate „Luna-16”. Au răspuns acad. M. V. Keldiș, acad. A. P. Vinogradov și V. E. Ișevski, doctor în științe tehnice.

INTREBARE: Cînd se va trece la explorarea prin stații automate a planetelor sistemului solar, a lui Marte de pildă, se vor parcurge aceleași etape ca în explorarea Lunii?

RASPUNS: Firește, experiența acumulată ar putea fi utilizată și pentru zborul spre planetele sistemului solar. Va trebui, însă, să se țină seama și de împrejurarea că fiecare corp ceresc are caracteristici proprii.

INTREBARE: S-ar putea extrage din rocile lunare oxigen și titan spre a fi utilizate la construcția viitoarelor stații științifice de pe Lună?

RASPUNS: Oxigen s-ar putea extrage, dar trebuie să ne gândim și la cât ar costa el. Jumătate din greutatea rocilor lunare este numai oxigen. Dar extragerea lui ar costa foarte scump. Și nici extracția titanului n-ar fi mai rentabilă.

INTREBARE: Materia lunară care va mai fi adusă în viitor de stațiile automate va mai fi supusă carantinei?

RASPUNS: Se știe că și pe Pământ cad meteoriți. Pe de altă parte de pe planeta noastră s-au trimis de mai multe ori spre Lună tot felul de aparate. Există, prin urmare, un schimb material între cele două corpuri cerești. Experiența în materie de meteoriți, acumulată în câteva sute de ani, arată că noi nu le simțim de fel acțiunea. Este, de aceea, prea puțin probabil că pe Lună unde există un vid înalt, unde lipsesc cu desăvîrșire atmosfera, apa, gazele să fie posibilă existența unor bacterii primejdioase pentru om. De aceea ni se pare că nu va mai fi necesară o carantină.

INTREBARE: S-au găsit urme de meteoriți în compoziția solului lunar? Există deosebiri esențiale în compoziția chimică a rocilor luate din diverse părți ale Lunii?

RASPUNS: În mostrele aduse de „Apollo-11” și „Apollo-12” au fost găsite niște grăunțioare de fier cu conținut de nichel despre care se crede că ar fi așchii ale unor meteoriți din fier. Și în mostrele noastre există incluziuni de fier. Dar sînt foarte mărunte și puține. Urmează să li se determine compoziția. Meteoriții din fier conțin două aliaje de bază. Numai dacă vom descoperi aceste aliaje și în minusculele bucățele de fier din roca lunară vom

putea vorbi despre o substanță meteoritică care conține fier.

INTREBARE: De ce cantitate de substanță lunară ar fi nevoie pentru cercetări fizico-chimice complexe?

RASPUNS: În momentul de față se cunosc multe metode care permit să se determine compoziția izotopică a materiei chiar dacă posedăm cantități foarte mici.

INTREBARE: Care-i principala deosebire dintre mineralele terestre și senelene?

RASPUNS: Cum pe Lună nu există apă, nu există nici minerale hidratate. Pe Pământ există însă o sumedenie de minerale care au în compoziția lor apă.

INTREBARE: Ce greutate au avut mostrele de rocă lunară aduse de stația „Luna-16”?

RASPUNS: Ceva mai mult de o sută de grame, ceea ce-i absolut suficient pentru cercetări științifice și nu numai într-un singur laborator.

INTREBARE: Există în momentul de față vreun program de colaborare cu S.U.A. în explorarea Lunii?

RASPUNS: Pînă acum nu s-a ridicat în mod special problema explorării Lunii. Vom face, însă, schimb de rezultate științifice și în acest domeniu așa cum am făcut pînă acum și în altele.

INTREBARE: Bilele cosmice aflate pe Lună sînt cumva același lucru cu tectitele găsite pe Pământ?

RASPUNS: S-au găsit tectite în Australia, Cehoslovacia, America. Sînt substanțe enigmatice, dar de cu totul altă natură decît substanța lunară. Sînt roci de tipul granitului cu un mare conținut de baze. Au, deci, o altă compoziție și au luat probabil naștere ca rezultat al unor fenomene care au putut avea loc pe Pământ și nu în altă parte.

INTREBARE: După încheierea cu succes a zborului stației automate „Luna-16”, acad. B.N. Petrov a afirmat că va veni o zi cînd stații orbitale vor fi plasate pe o orbită foarte apropiată de Lună. Care sînt perspectivele unui asemenea zbor și cînd va fi el realizabil?

RASPUNS: Și în viitor vom explora Luna tot cu aparate automate. Este, într-adevăr, posibil ca stații orbitale să fie plasate pe orbite apropiate de Lună, dar acest lucru va fi realizat în anii următori numai dacă logica evoluției științei va reclama lansarea unor asemenea stații.

MINEREURI

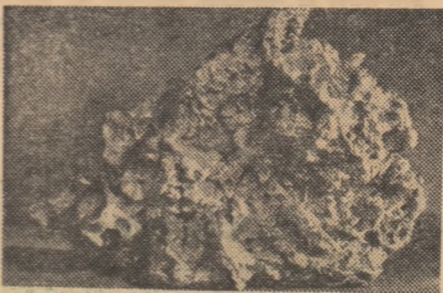
Mutațiile unei noțiuni

Auzim adesea spunîndu-se că bogățiile minerale ale lumii se epuizează pentru că sînt exploatare fără discernămint. Nu se poate nega că, uneori, exploatarea este într-adevăr nesăbuită. Dar e greșit să se creadă că resursele miniere ar fi pe cale de a se epuiza.

În primul rînd trebuie să amintim că însăși noțiunea de „mină” suferă o mutație. Mina se știe, e un loc cu concentrații foarte mari dintr-un minereu ușor de extras și uneori chiar cu filoane de metal în stare pură. Desigur, asemenea mine se epuizează și pot chiar dispărea, așa cum s-a intimplat cu minele de aur din Europa.

Pe de altă parte, noțiunea de concentrație este pe cale de a fi înlocuită prin noțiunea de conținut suficient de mare răspîndit pe o suprafață întinsă. Pe măsură ce depozitele bogate se epuizează, nu se apelează la cele mai puțin bogate, căci exploatarea acestora s-ar face tot cu metode tradiționale și, față de concentrația redusă a mineralului din minereu ar fi neeconomică. Se modifică deci complet și optica și metoda: nu se mai exploatează mine, ci zăcăminte de suprafață. Marea întindere a zăcămintelor contrabalansează concentrația mică a mineralului și permite să se apeleze la procedee de extracție și tratare complet automatizate. Privite sub acest unghi, resursele potențiale ale omenirii sînt efectiv uriașe.

Dar să vedem ce se înțelege prin con-

Chiar mult mai mici decît aceasta, care cîntărește 36 kg, pepitele de aur au ajuns piese de muzeu. Astăzi sînt exploatare cu instalații speciale zăcăminte aurifere de concentrație redusă

ținutul de minereu al unui zăcămint. Și în primul rînd, ce este un minereu?

În accepția comună este un fel de rocă în care sînt acumulate unul sau mai multe minerale din care se extrag unul sau mai multe metale ori o substanță nemetalică. Termenul include ideea practică, industrială și chiar economică, de extracție. Dacă nu se procedează la extragere, minereul este calificat drept „potențial”. Iar dacă roca care conține metalul nu poate fi tratată în vederea extragerii acestuia, ea nu este socotită a fi un minereu. Argila, de pildă, este constituită îndeosebi din kaolinită, care conține 22,5 la sută aluminiu. Dar, pentru moment cel puțin, aluminiul nu poate fi extras din argilă. În consecință, aceasta nu este un minereu de aluminiu.

Așadar, numai conținutul în metal nu face dintr-o rocă un minereu. Mai este necesar ca roca respectivă să fie aptă pentru exploatare în contextul geografic și economic existent. În felul acesta apare o noțiune nouă: „conținutul-limită”, respectiv conținutul începînd de la care un minereu este apt pentru exploatare. Conținutul limită al unui minereu de fier, de pildă, se situează în jurul a 64 la sută fier. Sub conținutul-limită un zăcămint nu va fi reținut, ci clasat drept „potențial”.

Un zăcămint cu un anumit conținut poate fi apt pentru exploatare sau nu după locul în care se găsește. Dacă reclamă construirea de drumuri, căi ferate, transportul personalului și aprovizionarea pe calea aerului, nu e rentabil. Dacă se află lîngă uzina care-l va trata, este. Existența infrastructurii (instalațiilor) și a mîinii de lucru militază de asemenea în favoarea exploatareii zăcămintelor mai sărace.

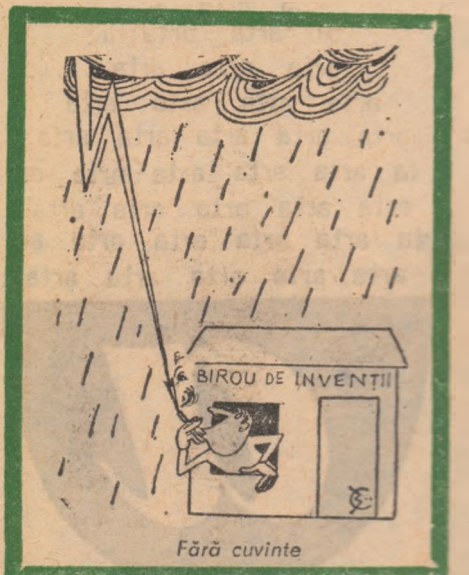

șta știința știința știința și
știința știința știința știința
șta știința știința știința și
știința știința știința știința
și știința știința știința și
ștința știința știința știin
știința știința știința
știința știința

Variațiile conținutului-limită în timp depind de factori tehnici și economici. Este suficient să se inventeze procedee noi, pentru ca minereuri socotite ieri insuficiente să devină rentabile. Evoluția tehnicii tinde să reducă conținutul limită. Factorii economici pot acționa în ambele sensuri, dar în general contribuie și ei la scăderea conținutului. O dată cu cerințele mondiale de materii prime crește și prețul acestora. În consecință, produsele miniere pot reveni mai scump, ceea ce înseamnă că pot fi exploatare și zăcăminte mai sărace. La începutul secolului, de exemplu, o mină de cupru era considerată aptă pentru exploatare numai dacă conținutul în metal al minereului era de 2,5 la sută; treptat s-a coborît la 0,8 la sută, iar acum în unele locuri sînt admise chiar 0,6 procente și mai puțin în uriașele exploatare la zi. În același timp, socotit în raport cu o valoare standard, prețul cuprului a rămas practic același. Evoluția minereului de uraniu a fost și mai rapidă: în cîteva ani s-a coborît de la procente, și în cazuri excepționale, zeci de procente, la cîteva unități la mie.

Pentru ca un zăcămint să devină apt de exploatare mai există și posibilitatea „îmbogățirii” minereului. Operația nu este nouă. Căci ce altceva era cernerea nisipului aurifer, folosită în timpuri străvechi? Acum contează, însă, metodele de îmbogățire premergătoare prelucrării metalurgice, uneori chiar la locul exploatareii. Iată două exemple. În cazul minereului de uraniu se folosește capacitatea lui de a-și semnala singur bogăția sau sărăcia. Călătorind pe banda rulantă, bulgării de minereu, cîntăriți, trec prin fața unui contor Geiger care le măsoară radioactivitatea. Din greutate și radioactivitate, circuitele de calcul electronic determină conținutul de uraniu al fiecărui bulgăre. O memorie înregistrează cifra și cînd bulgărele ajunge la capătul benzii acționează asupra unui dispozitiv care îl îndreaptă fie spre vagonetul cu minereu exploatabil, fie spre cel cu rebuturi.

Dat fiind că prea puține minereuri sînt radioactive, o altă metodă de triaj automat este iradierea bucăților de minereu cu raze ultraviolete avînd lungimea de undă care provoacă luminiscenta mineralului pe care-l conțin. Se mai poate spune că un zăcămint este prea sărac dacă din el iese minereu sortat astfel? Nu s-a ajuns la o situație identică cu cea din minele foarte bogate? Tehnica a schimbat deci datele problemei economice.

tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

CHIMIE

„Ciurma cositorului”
— rival al
semiconductoarelor

S-a observat de mult că pe obiectele de cositor păstrate iarna în încăperi neîncălzite apar mici pete de culoare închisă, care treptat le cuprind toată suprafața. În cele din urmă nasturii sau lingurile din cositor contaminate de această boală devin o masă pulverulentă. Neobișnuita comportare a cositorului la temperaturi joase seamănă a boală și datorită faptului că o parte din el se acoperă cu un fel de ciupituri, ca de vârsat, prin care „contaminează” și părțile învecinate. Din această pricină fenomenul a fost numit „ciurma cositorului”.

În secolul trecut au fost semnalate mai multe epidemii de „ciurma cositorului”. În timpul războiului ruso-turc din 1877—1878, de pildă, ea a izbucnit într-un batalion al armatei ruse care tocmai trecea printr-un defileu înzăpezit și a „cuprins” toți nasturii de cositor de la mantalele ostașilor. Ceva mai târziu „ciurma cositorului” a contaminat o expediție geologică în Siberia. Gerurile aspre care i-au surprins pe geologii le-a transformat în praf toată vesela. Dar cea mai mare tragedie pricinuită de „răceala” cositorului s-a petrecut în 1912 pe întinderea de gheață a Antarctidei. Un mic grup de cercetători polari, în frunte cu Robert Scott, după ce a atins Polul Sud, și-a găsit moartea pe drumul de întoarcere. Cauza morții: lipsa de combustibil. În înaintarea spre pol expediția presărase pe drumul pe care urma să se întoarcă bidoane de tablă pline cu petrol ai căror pereți fuseseră îmbinați cu un aliaj cu cositor. Acesta nu a rezistat la gerurile de la pol și prefăcându-se în praf a lăsat să se scurgă tot petrolul lampant din bidoane.

Dar chiar după ce au stabilit cauza „îmbolnăvirii” cositorului, specialiștii n-au putut totuși afla multă vreme modificările pe care le declanșează în metal temperaturile joase. La sfârșitul secolului al XIX-lea ei au izbutit nu-

mai să clarifice că transformarea cositorului din alb în cenușiu are o strânsă legătură cu modificarea rețelei lui cristaline. Cristalele cositorului alb sînt stabile de la 30 de grade în sus. Cînd temperatura scade pînă la minus 13 grade, ele capătă o altă formă, devenind cositor cenușiu. Prin trecerea cositorului, la temperaturi joase, dintr-o formă într-alta nu se schimbă, însă, numai densitatea metalului, ci îi crește și volumul. Cu cît temperatura este mai scăzută cu atît se petrece mai repede transformarea. Specialiștii sovietici A. Komar și K. Ivanov au arătat că cea mai mare viteză de transformare se înregistrează la minus 33 de grade.

Cînd au stabilit în sfîrșit diagnosticul corect al bolii metalului, chimiștii i-au aflat și medicamentul necesar pentru tratarea ei. Cositorul cenușiu se fierbe cu apă într-un vas metalic pînă devine din nou alb. După care este rețopit în lingouri, devenind un metal excelent. Dar „ciurma cositorului” poate fi și prevenită fie evitînd subrăcirea lui, fie adăugîndu-i bismut, stibiu sau plumb.

Cositorul este un metal rar și de aceea foarte scump. În scoarța terestră el se găsește numai în proporție de 0,04 la sută, ceea ce înseamnă de aproape patru ori mai puțin decît vanadiul, de cincizeci de ori decît cromul și de o sută cincizeci de ori decît titanul. În antichitate, cositorul se extrăgea în Iran, Transcaucazia, Orientul Apropiat și India. În Anglia extracția lui este cunoscută de peste 2500 de ani. Acum, cel mai mare furnizor de cositor este peninsula Malacca. În ce privește utilizările lui de astăzi, statisticile arată că aproape jumătate din extracția mondială de cositor este utilizată la confecționarea tablei albe pentru cutiile de conserve.

O altă utilizare este aceea de adaus la o sumedenie de aliaje prețioase. Acum cîtva timp specialiștii au aflat și mijlocul de utilizare a cositorului cenușiu. Într-o soluție concentrată din acest metal în mercur ei au izbutit să producă, la temperatura de minus 65 de grade, cristale. Lame subțiri tăiate din cristale s-au dovedit semiconductoare de o calitate foarte bună. Ba, mai mult, una din formele acestui metal, anume alfa-cositorul, promite să întrecă în sensibilitatea la razele infraroșii toate semiconductoarele cunoscute. El permite să se descopere oscilații electromagnetice cu lungimea de undă de 15 microni. Prin urmare cerințele secolului nostru îi cheamă pe specialiști să-și îndrepte din nou atenția asupra unor substanțe aparent cunoscute de cînd lumea, să le descopere noi „talente” și să le croiască noi destine.

ZOOLOGIE

Niște instrumente
oarecum ciudate...

Obișnuții să-și întemeieze descoperirile și observațiile pe progresele științei și tehnicii, să utilizeze instrumente perfecționate, cercetătorii uită uneori că în afară de aceste căi tradiționale există și alte mijloace, evident insuficiente dar deseori necesare care, uneori, fac să avanseze cu pas de gigant cunoștințele referitoare la unele mecanisme ale comportamentului animalelor. Aceste mijloace sînt... imaginația cercetătorului care realizează instrumente bizare, deseori unice, extrem de folositoare activității sale. Alături de manometrele care permit înregistrarea variațiilor de respirație a planariilor cavernicole sau de distilatoarele capabile să amintească insectelor parazite ale pinilor maritimi mirosul coniferelor, accesorii originale care înlesnesc măsurarea, controlul și descoperirea mecanismelor fiziologice, în panoplia științei pot fi întîlnite astfel și instrumente ciudate ca: rațe de celuloid sau lemn, momeli artificiale, ouă de ipsos, măști, etc care au ca scop să explice, prin intermediul unor soluții artificiale, un comportament natural. Dar ar fi greu de întocmit inventarul tuturor stratagemelor vizuale sau auditive — ba chiar odorifiante — inventate de cercetători. Să ne oprim, de aceea, numai la cîteva dintre ele.

Pentru pești, de pildă, au fost inventate niște adevărate bonete de baie cu care li se acoperă capul și care au permis să se stabilească cum evită obstacolele. Aceste bonete le blochează organele senzoriale aflate sub linia laterală și-i împiedică să detecteze corpurile străine. În asemenea cazuri ei se lasă mîngiați sau chiar hărțuiți fără să reacționeze. (Se știe că, la pești

linia laterală este un sistem de canale cu terminații nervoase și care comunică cu apa prin orificii aflate în solzi).

Alte experiențe au avut în vedere folosirea momelilor artificiale care simulează un animal sau altul. Cu prilejul testelor făcute s-a constatat că o specie de pește de apă dulce, ghidrinul, își ornează pîntecul în perioada de reproducție cu o pată roșie și că în această perioadă atacă cu înverșunare toate momelile care poartă ca semn distinctiv o pată asemănătoare, chiar dacă au forma altei specii. De unde cercetătorii au tras concluzia că peștele se orientează spre un obiect

O experiență cu aplicații în astronautică: încălțată cu papuci magnetici care o țin suspendată de plafon, pisica nu se mai sinchisește de șoarecii aflați în aceeași situație

sau altul după culoare, datorită acuității lui vizuale.

Diverse momeli realizate pentru păsări au pus în evidență rațiunea pentru care atacă acestea. Bufnița de lemn, de pildă, care a fost atacată de cintezoii a permis să se demonstreze că reacția micilor înaripate este provocată în primul rînd de formă și culoare și nu de detaliile penajului. Golandul argintat — înzestrat pe mandibula inferioară a ciocului său galben cu o pată roșie — este ciocănit în ea de pui pentru a căpăta peștele capturat: datorită momelilor s-a constatat că puilul procedează la fel cu orice bucată de carton pătată cu roșu, indiferent de forma ei.

Dar și caractățele, care fac parte dintr-un grup de nevertebrate foarte dotate, au fost supuse unor experiențe curioase. Unui exemplar dintr-o grădina zoologică i s-au oferit un crab viu, hrană favorită, și o bucată de plexiglas. Atacînd crabul, caractăța era zguduită de curentul conectat la plexiglas. Cu încetul, ea a învățat să atace numai crabii solitari și să-i evite, în caz că erau însoțiți de obiecte. O altă experiență, făcută de astădată pe fluturi, a dovedit că modelele ce mimează perfect femelele și sînt înzestrate cu aripi palpitate nu atrag masculii în timp ce, dimpotrivă, pseudo-fluturii cu aripi deschise, rigide, și rotindu-se pe axul lor longitudinal, le atrag imediat interesul. Prin intermediul acestor insecte false entomologii au putut, astfel, determina componentele reacției masculilor.

Într-o altă ordine de idei, o seamă de alte experiențe au pus în lumină sensibilitatea animală la cîmpul magnetic terestru. În acest scop o pisică, încălțată cu pantofiori magnetizați, a fost ținută suspendată timp de cinci minute pe un plafon. În acest răstimp, animalul n-a dat nici o atenție unui șoarece aflat în aceeași situație. Se pare că aceste studii se vor dovedi foarte utile pentru astronautică.

De fiecare dată, învățămintele trase au dovedit că nu era vorba de simple fantezii și că momelile reprezentau auxiliari prețioși de laborator. Rezultatele obținute datorită lor contribuie, deseori, la cercetarea fundamentală, la explicarea comportamentelor fiziologice și a mecanismelor intime ale vieții. Dar și la aplicații practice. Fără a mai ține seama de profitul tras de vînători și pescari din observațiile făcute de naturaliști, astfel de experiențe ca și multe altele au arătat, de pildă, că imitarea țipetelor de spaimă ale corbilor îi izgonește de pe ogoare și de pe aeroporturi unde au devenit o plagă. După cum de unele tehnici inventate de naturaliști vor beneficia, am mai amintit, și astronautica sau activitatea depusă în adîncurile mărilor ori agricultura, prin realizarea de lilieci capcană sau bufnițe care să protejeze culturile etc.

FIZIOLOGIE

Trupul nostru,
acest necunoscut!

● În 70 de ani omul consumă aproape 100 de tone de hrană, adică de aproape 1250 ori propria greutate.

● Durata supraviețuirii fără alimentație depinde de greutate, de starea sănătății etc. Specialiștii sovietici au înregistrat un post de 52 de zile. Ziarele americane au relatat despre unul de 117 zile. În toată această perioadă bolnava respectivă n-a consumat decît apă și vitamine. Ea suferea de obezitate. Avusese inițial 162 de kilograme, iar după încetarea postului a ajuns la 52.

● În douăzeci și patru de ore un om aspiră și inspiră 13 000 litri de aer.

● Omul face, în medie, 20 000 de pași pe zi, adică circa 7 milioane pe an. În 70 de ani totalizează astfel circa 500 milioane. Ar putea deci ajunge în Lună pe jos sau să facă de 9 ori inconjurul ecuatorului.

● Din cei 70 de ani pe care îi trăiește, în medie, un om dintr-o țară dezvoltată, 23 de ani doarme, 13 ani vorbește și 6 ani mîncă.

● Pielea omenească distruge microbii. Din 30 milioane de microbi depuși pe piele, într-o oră nu mai rămîn decît 720.000, iar două ore mai târziu cel mult 7 000.

● Părțile cele mai sensibile la frig sînt virful nasului, extremitățile degetelor de la picioare și mîini și regiunea rinichilor. Aceste locuri au un mare număr de „puncte de frig”, adică puncte nervoase sensibile la frig. În întreg corpul există 250.000 de asemenea puncte.

● Numărul „punctelor de căldură” este 30 000

● Acela al punctelor sensibile la durere este de 2—4 milioane, adică 100—200 pe centimetru pătrat.

● Părul omnesc rezistă la un mai mare efort de rupătură (40 kg/mm²) decît un fir de plumb (2 kg/mm²), de zinc (15 kg/mm²), de aluminiu (25 kg/mm²) și de platină (30 kg/mm²).

● Ochiul omnesc trebuie să se antreneze spre a deosebi culorile. Un nou născut vede lumea în negru și alb și abia după 6—7 luni începe să perceapă culorile. Un adult care are o vedere normală poate deosebi 10 000 de nuanțe de culori.

Poșta medicului

SIEGFRIED — Timișoara: 1) Da, este un viciu și nu un „obicei”, cum îi minimalizați dv. Totul este să știți să-l înfrinați, pentru că — cum spune Goethe: Omul care își înfrinează patimile se dezrobește de puterea ce încâtușează toate ființele. 2) Știința care studiază viața psihică a adolescentului se numește **hebelogie** (de la grecescul *hebe* = adolescent) și în cadrul ei tratează și problemele vieții sexuale a acestei vârste. Trei lucrări utile, pe care vi le recomandăm: „Adolescența” de St. Zisulescu (Editura Didactică și Pedagogică), „Fiziologia adolescenței” de B. Barhad (Ed. Tineretului) și „Sexologie normală și patologică” de Tudor Stoica (Editura Medicală).

I. SANFT — Bacău: Sindromul Klippel-Feil este o anomalie care se manifestă prin reducerea numerică a vertebrelor cervicale de la 7 la 6-5 sau chiar mai puține. Semnul caracteristic al bolii este scurtarea gâtului („oameni fără gât”), implantarea joasă a părului pe ceafă și, uneori, o cifoză accentuată.

COMO C. D. — București: 1) Alternativ cu pasta de dinți, utilizați următoarea formulă de praf de dinți: Perborat de sodiu 18 g, carbonat de calciu precipitat 72 g, săpun praf 7 g, zaharină 0,3 g, mentol 0,6 g. 2) În cazul cînd tratamentul conservativ și eventual intervenția chirurgicală (rezeția apicală) nu dau rezultate este indicată extracția dintelui, pentru a nu se păstra în cavitatea bucală un focar de infecție dentară. 3) Nu cunoaștem produsul respectiv și nu-i putem deci certifica eficacitatea. În general, rezultatul este incert la persoanele cu ciclul menstrual neregulat. În ce privește cea de-a doua întrebare, baia fierbinte nu are nici un efect în ceea ce vă interesează.

NUMA POMPILIU — Com. Vesiolovca, jud. Tulcea: 1) După părerea noastră, numai adenomectomia (extirparea porțiunii hipertrofiată a prostatei) poate fi soluția radicală în cazul dv. Tratamentul periodic cu antibiotice (cloramfenicol sau Tetracilină), hormoni androgeni (Testosteron, Femovirin, Testolent etc.), vitamină E și extracte deproteinizate de prostată (produsele străine Prostaverson, Reveron) nu pot avea decât efecte paleative. 2) Împotriva constipației din colita spastică utilizați semințe de in cite 2-3 linguri pe zi sau sub formă de infuzie 10-20 g la un litru de apă, pe gură. Pentru combaterea flatulenței (gaze intestinale) vă recomandăm produsul Me-xaform.

ELDORADO 4 — București: Împotriva ejaculării precoce: Guanetidină sau Tioridazin, 1-2 cpr. cu 1-3 ore înainte momentului oportun. Pentru diminuarea excitațiilor locale ale glandului se utilizează și următorul unguent anestezic: pomadă cu xilocaină 5% sau cocaină bazică 9,5 g + ulei de măsline 5 ml.

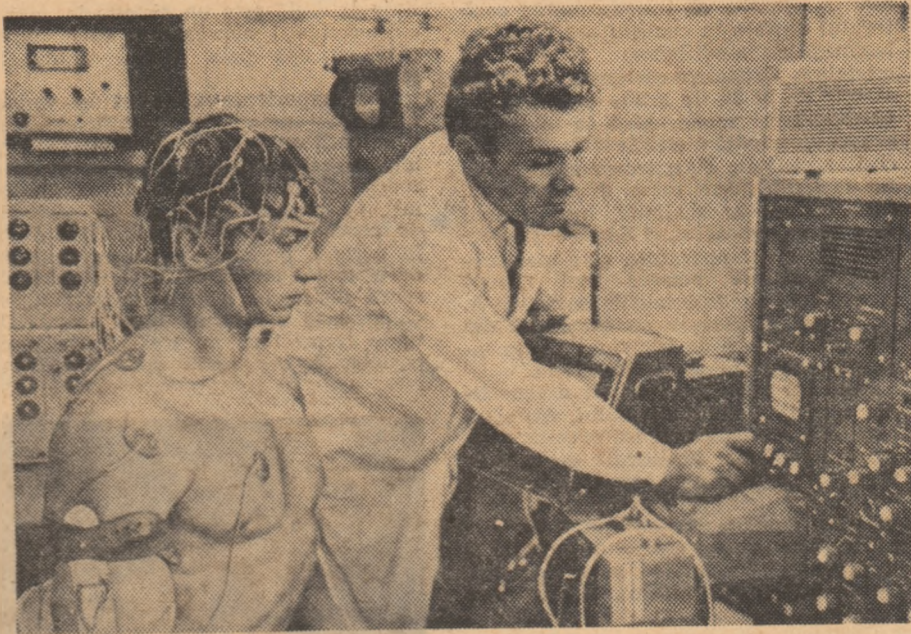
S. D. — Slobozia — Ialomița: 1) Nu există un „regim” standard în această privință. În unele cazuri de 2-3 ori pe zi. În altele de 2-3 ori pe săptămână sau chiar mai rar. 2) Citiți răspunsul dat sub Eldorado 4 — București

I.M. Bucecea — Botoșani: Regretăm, dar asupra gradului incapacității dv. de muncă nu putem decide noi, de la distanță, ci numai specialiștii comisiei de expertiză medicală căreia vă veți prezenta

CĂTALINA — București: În eseu său filozofic „Despre dragoste”, o adevărată „fiziologie a iubirii”, Stendhal imoarte „dragostea cu certuri” în două categorii: 1) cea în care persoana care caută căruță iubește 2) și cea în care ea nu iubește („Despre dragoste”, E.P.L.U., pag. 121). Din lunga dv. epistolă n-am înțeles prea bine din ce categorie faceți parte. Căci, în fond în cazul dv. nu e vorba de frigiditate, de iubire, ci de „cristalizare”, cum o numește Stendhal metaforic, adică de „o anumită febră a imaginației, care ne face să nu mai recunoaștem un obiect de multe ori foarte obișnuit, ci să descoperim în locul lui unul aparte, așa cum cristalele strălucitoare care acoperă și împodobesc o crenguță căzută într-o salină dau o înfățișare feerică unei bucațele de lemn uscat”. Vă rugăm să reflectați la acest aforism și poate atunci soțul dv. „bun, delicat, afectuos, dar...” va căpăta în ochii dv. înfățișarea „crenguței” lui Stendhal

Dr. PETRU D. — Sibiu: În oțetele micotice (Candida) rebelle la tratament bune rezultate dă noul produs Buclosamid P. Tratamentul se începe aplicînd unguentul de 2 ori pe zi pe teritoriul cutanat lezat După amendarea fenomenelor inflamatorii se continuă tratamentul cu Buclosamid simplu încă 2 luni pentru a preveni recidivele.

RELU — București: Sîntem convinsi că nu este vorba decît de o inhibiție neuropsihică trecătoare, „alimentată” și de practica respectivă la care este bine să renunțați 1) Puteți repeta cura de Testosteron (sau Testolent, o fiolă la două săptămîni) asociind eventual cu Gonacor, de 2-3 ori pe săptămîna i.m. 2) Căsătoria va rezolva totul! Puteți utiliza de asemenea (cu moderație!), cu o oră înainte de momentul oportun, Yohimbium hydrochloricum, sub formă de comprimate, în doze progresive de 0,003 — 0,01 g o dată.

Controlul medical al sportivilor (La institutul de cultură fizică din Habarovsk)

TERAPEUTICĂ

„Insuccesele” antibioticelor

Tratamentul cu antibiotice în bolile infecțioase a marcat o nouă eră în istoria medicinei. Boli grave ca septicemia, meningita sau febra tifoidă au devenit perfect curabile datorită antibioterapiei.

Dar, alături de acest aspect pozitiv, apar tot mai frecvent cazuri de boli infecțioase în care tratamentul cu antibiotice rămîne fără efect. De multe ori, aceste insuccese tind să arunce o umbră de îndoială asupra valorii chimioterapiei antimicrobiene, îndoială de cele mai multe ori nejustificată însă. La o analiză mai profundă a cazurilor se poate desprinde cu ușurință cauza care a dus la eșec. Astfel, eșecul se poate datora aplicării antibioterapiei dincolo de posibilitățile ei, neglijîndu-se faptul că metoda, oricît ar fi de bună, are totuși anumite limite. Antibioticele nu pot fi astfel active într-o serie de viroze sau în afecțiuni diagnosticate și autotratate de pacient, ea de pildă febra de diferite cauze sau numai senzația de febră (valori de căldură). Alți indicațiile pe care le stabilesc acești bolnavi cit și modul de utilizare a antibioticelor denotă că ei nu cunosc bine nici cauza infecțioasă sau neinfecțioasă a bolilor de care suferă, nici acțiunea diferitelor substanțe antimicrobiene, ceea ce desigur nu-i o obligație pentru pacient, dar constituie o necesitate pentru minuirea corectă a acestor substanțe care nu sînt lipsite de nocivitate.

Alteori, se întimplă ca bolnavii să utilizeze chiar antibioticul indicat dar să greșească în ce privește doza, ritmul de administrare sau durata tratamentului. Reducerea dozei zilnice, mărirea spațiului dintre momentele de administrare, pauzele făcute cînd simptomele se ameliorează compromit succesul tratamentului cu antibiotice.

Uneori, deși s-a constatat prin antibiogramă că microbii izolați sînt rezistenți la un anume antibiotic, acesta este totuși folosit. În acest caz, tratamentul e sortit eșecului.

În sfîrșit, antibioticele se pot dovedi lipsite de eficacitate în boli cu diagnostic cert — pojar, gripă etc. — în care sînt aplicate nu spre a combate boala de bază, ci pentru prevenirea „complicațiilor”. Folosirea de antibiotice în asemenea cazuri nu poate pre-

veni totdeauna complicațiile bacteriene ei. dimpotrivă, administrarea lor poate duce la o rupere a echilibrului florei microbiene și la exacerbară agresivității unui germene rezistent la antibiotice. Constatăm, astfel, că antibioticul nu numai că nu previne, dar poate fi chiar cauza unei complicații bacteriene. Din această cauză este mai înțelept ca în astfel de cazuri să nu se instituie de către pacient tratamentul preventiv cu antibiotice. Este mai judicios ca această armă terapeutică să fie aplicată de medic numai în eventualitatea apariției unei infecții bacteriene.

Dr. V. Pozneakov

PENTRU BĂRBAȚI

Părul lung și... chelia

Moda părului lung la bărbați crează, după părerea specialiștilor, pericolul unei chelii premature. Desigur, imediat se poate naște întrebarea: de ce femeile care poartă părul lung nu-și pierd podoaba capilară? Explicația este posibilă în parte. Bărbații au firul de păr mai fragil decît femeile, iar hormonii feminini contribuie la o mai bună rezistență a foliculilor piloși. La bărbați, cu cît firul de păr este mai lung cu atît cîntărește mai greu, exercită o tracțiune asupra rădăcinii lui. În plus, se mai pune problema hrănirii părului; de foarte multe ori uităm că părul e un element viu, că fiecare fir este un tub cilindric plin cu o substanță denumită măduvă. Or, cu cît părul e mai lung, cu atît hrănirea și respirația lui e mai dificilă.

O altă cauză datorită căreia bărbații care poartă păr lung riscă să cheliească este că ei nu știu să-l îngrijească conștiincios. Dimineața și seara părul trebuie periat în toate sensurile. Mulți bărbați se mulțumesc să pieptene părul spre spate, ceea ce îi ia din suplețe și îl curăță insuficient. Seara sînt necesare cîteva mișcări de masaj cu pulpele degetelor care activează hrănirea firului de păr. Acest masaj este cu atît mai necesar, cu cît părul are o lungime mai mare.

Spălătul părului nu trebuie, de asemenea, executat la întimplare. În ultimul timp specialiștii recomandă să se renunțe la folosirea șapului în fa-voarea șamponului. Întrebuințarea șapului nu este indicată, deoarece acesta conține substanțe alcaline care-i dau părului grăsimă naturală într-o proporție mai mare decît este necesar, ceea ce duce la slăbirea și degenerarea lui timpurie. În locul șapului se recomandă, pentru părul gras, șamponul, iar pentru cel uscat găbenușul de ou. Spălătul cu găbenuș de ou se face astfel: se bat două găbenușuri cu 1/2 litru apă caldă, se strecoară și se fricțiunează apoi pielea capului cu degetele sau cu un burete. Se clătește apoi părul în mai multe ape; în ultima apă

se poate adăuga puțin oțet, pentru a da părului suplețe. Spălătul părului va fi făcută săptămînal, în cazul părului uscat, și o dată la 10 zile, dacă părul e gras.

În sfîrșit, atragem atenția bărbaților că folosirea timp îndelungat a șep-cilor, bonetelor și băștilor dăunează sănătății părului. Dacă purtarea lor constituie o obligație, oricînd e posibil este bine însă ca părul să fie lăsat să respire în voie.

Dr. I. Medvedev

CUM NE HRĂNIM

Uzul și abuzul de dulciuri

Glucidele sau hidrații de carbon alcătuiesc, alături de lipide și proteine, una din principalele grupe de substanțe alimentare (trofine). Rolul lor în organism este incontestabil deși, în ultimul timp mai ales, s-a subliniat efectul lor aterogen (de favorizare a aterosclerozei). Dar, ca în orice domeniu, nocivitatea apare numai la abuzuri sau exagerări.

Reprezentate prin zaharuri și făinoase, glucidele trebuie să acopere, la omul sănătos, 45-50 la sută din valoarea calorică a rației alimentare. Ele constituie cel mai bun și mai economic combustibil pentru activitatea organismului. Glucidele „ard” repede și pun foarte ușor în libertate o mare cantitate de energie. De aceea sînt indicate în „eforturile cu viteză mare”. Pentru cei care fac un intens efort muscular sau intelectual este foarte utilă consumarea de dulciuri concentrate (zahăr, bomboane, ciocolată). Sportivii știu bine acest lucru, iar turiștii versați îl practică de mult.

Digestia dulciurilor este făcută foarte ușor de organism, ele intrînd în sine sub formă de glucoză, substanță care se transformă imediat în „putere”. Glucoza se adună mai ales în sectoarele din corp care îndeplinesc o muncă: în mușchi în timpul activității fizice, în creier în efortul intelectual, în ficat, organ care, ca un adevărat „laborator”, contribuie la transformarea alimentelor din organism.

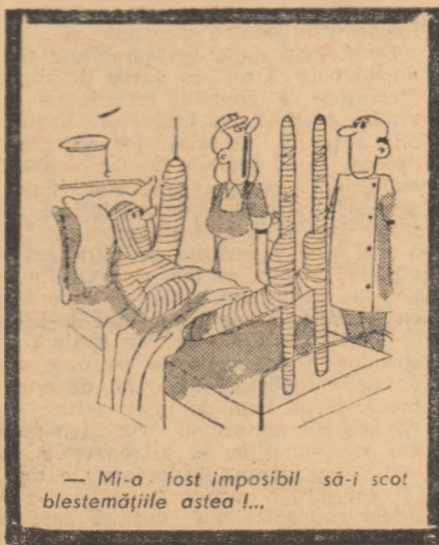
Cantitatea de glucide trebuie să varieze între 250-750 g pe zi. La copii proporția de glucide va fi ceva mai redusă. În general se vor prefera glucidele provenite din rădăcinoase, cereale și mai puțin cele provenite din produsele rafinate ca zahărul și dulciurile concentrate, care au un dovedit potențial aterogen.

Într-o alimentație echilibrată, consumul zilnic de dulciuri (exprimate sub formă de zahăr) nu trebuie să depășească 25-35 g (circa 5-7 bucăți de zahăr) pentru copiii preșcolari, 40-60 g (8-10 bucăți) pentru școlari și femei în perioada maternității și cel mult 60-100 g (adică maximum 20 bucăți) pentru celelalte categorii de oameni sănătoși.

Excesul de glucide în general și de dulciuri în special este dăunător. În afară de pericolul aterosclerozei, consumarea abuzivă de glucide, îndeosebi sub formă rafinată și concentrată, poate predispune la diabet, obezitate și la alte tulburări organice, digestive și chiar psihice și neurologice. S-a constatat, de asemenea, că abuzul de dulciuri mărește îmbolnăvirile dinților (carii dentare) mai ales dacă dulciurile sînt consumate între mese.

Dr. I. Sovietov

esculap
esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap esc
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap esculap e
esculap esculap esculap esculap e

— Mi-a fost imposibil să-i scot blestemățile astea!..

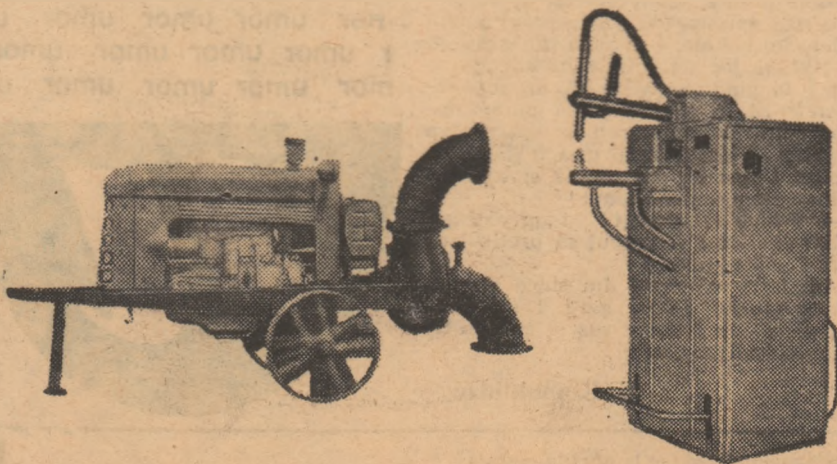
VIZITAȚI MAGAZINELE UNIVERSALE ALE
COOPERAȚIEI DE CONSUM CARE VĂ OFERĂ
SORTIMENTE VARIATE DE CONFECȚII ȘI
INCĂLȚĂMINTE PENTRU SEZONUL
TOAMNĂ-IARNĂ

UZINA DE REPARAȚII GALAȚI

B-dul G. Coșbuc nr. 256, telefon 15830—15831
EXECUTĂ

- agregate de pompare tip D. 108—12 (țoli)
- mașină de punctat electrică
- ridicător hidraulic monobloc
- remorcă monoax transportat lădițe cu struguri din vii cu distanța minimă între rinduri de 1,8 m și 3 m, precum și remorcă pentru transportat lădițe cu fructe.
- nicovale pentru forjă tip 63 kg., 100 kg. și 150 kg.
- diverse piese de schimb pentru tractoare și mașini agricole.

COOP
COMERTUL PRIN COLETĂRIE

COMOD, RAPID ȘI SIGUR

Vă expediază la domiciliu, prin colet postal, mărfurile solicitate de dvs.

COOP • UNIVERSALCOOP •
COMERTUL PRIN COLETĂRIE
STR. SERGENT NUȚU ION 8-12
BUCUREȘTI

destinatar

TOY. _____

STR. _____ Nr. _____

BL. _____ SC. _____ ETAJ. _____ AP. _____

LOCALIT. _____ JUD. _____

ÎN MAGAZINELE ȘI RAIDANELE DE SPECIALITATE

PĂLĂRII

MODERNE

FINE

An advertisement for hats featuring stylized illustrations of faces wearing various hat styles. The word 'MODERNE' is written vertically in a black box on the left, and 'FINE' is written in a black box on the right. The illustrations show different hat shapes and how they look on faces.

FOTOGRAFII SE AMUZĂ!

— Tu, ce părere ai ?

Foto : Iuri Somov

O melodie încântătoare

Aflat într-o zi pe peronul unei gări, tehnicianul-șef Papirusov a auzit, printre obișnuitele zgomote feroviare, o melodie încântătoare. I-a fost destul de ușor să stabilească că melodia o înțona orologiul gării. Papirusov era tânăr, curios din fire și receptiv la tot ce-l frumosa. S-a mai plimbat cât s-a plimbat pe peron, a băut o halbă de bere și a cumpărat revista „Vokrug sveta”. Apoi a auzit din nou fermecătoarea melodie a orologiului.

„Frumoasă melodie”, și-a spus Papirusov. Cum s-o fi numind, oare, și cine a compus-o ?”

Ajuns acasă, Papirusov a compus o scrisoare către secția „Întrebați și vă vom răspunde” a unui ziar de mare tiraj. Răspunsul a venit curând :

„Stimate tovarășe Papirusov ! Scrisoarea dv. a fost trimisă șefului gării respective, care urmează să vă răspundă concret la subiect”.

La fel de prompt a reacționat și șeful gării :

„Cetățeanului Papirusov
Copia Nr. 047583

La întrebarea dv., vă informăm că orologiul montat în turnul de pe peronul gării a cărei activitate o coordonează emite semnale sonore la fiecare sfert și fiecare jumătate de oră. Până în prezent n-au fost semnificate defecțiuni în funcționarea mecanismului. Personalul gării și călătorii n-au obiectat la adresa susnumitului orologiu”

Papirusov a citit scrisoarea de două ori, a mai recitit-o a treia oară și a simțit că-l cuprindea inspirația. Drept care a pus mâna pe stilou și a compus o nouă scrisoare :

„Stimate tovarășe redactor !

Dintr-o eroare, scrisoarea mea referitoare la melodia intonată de orologiul gării (Cuvîntul „melodie” era subliniat cu roșu) a fost trimisă șefului gării. Intrucît cuvîntul melodie lipsește din nomenclatorul căilor ferate, am primit un răspuns nesatisfăcător.

Cu acest prilej vă aduc la cunoștință că nu mă numesc Papirusov, de la papiroasa (în limba rusă țigară — N.T.) ci Papirusov de la papirus, care a fost strămoșul hirtiei”

Răspunsul a venit după o săptămîină :

„Stimate tovarășe !

Întrebarea dv. referitoare la melodia orologiului din turnul gării a fost transmisă Institutului de cercetări pentru industria de ceasornice”.

Între timp, Papirusov s-a însurat, apoi familia i s-a completat cu o fiică. Iar cînd a început campionatul mondial de fotbal fericitul Papirusov a uitat cu desăvîrșire de orologiu. Tocmai atunci a primit însă și răspunsul Institutului de cercetări pentru industria de ceasornice :

„Vă aducem la cunoștință că planul de cercetări al institutului nostru nu prevede studiarea de lucrări muzicale și nici includerea lor în mecanismele de ceasornic. De asemenea, vă informăm că de aceste probleme de specialitate se ocupă Uniunea Compozitorilor. În consecință scrisoarea dv. a fost transmisă forului competent”.

Răspunsul compozitorilor a sunat mai muzical :

„Dragă tovarășe Papirusov !

Scrisoarea dv. ne-a emoționat. Sîn-

tem bucuroși să vă aducem la cunoștință că printre melodiile, pe care le interpretează uneori orologiile din diferite orașe ale patriei noastre, se numără atît lucrări ale compozitorilor noștri, cît și ale unor compozitori străini, începînd cu primele compoziții ale lui Dunaevski și terminînd cu ultimele creații ale lui Berlioz. În ce privește melodia auzită de dv. pe peronul gării, nu dispunem, din păcate, de partitura ei. Vă vom răspunde cu plăcere dacă ne trimiteți partitura melodiei care vă interesează.

Vă rugăm să ne mai scrieți. În același timp, vă informăm că pe lângă Uniunea compozitorilor funcționează un cerc de melomani începători și avansați”.

Apoi au urmat cîteva nopți nedormite. Fetita lui Papirusov a fost bolnavă și a scîncit într-una. Dar într-o seară, cînd, nedormit și nebărbierit, cu fetița în brațe, Papirusov s-a așezat în fața televizorului cu gîndul să se distîndă puțin, ce credeți că a auzit ? O emisiune intitulată „Enigma orologiului din turnul gării”. Un cunoscut critic muzical, trecînd în revistă cele mai cunoscute melodii cîntate de diverse orologii, a pomenit numele lui al lui Papirusov, mulțumindu-i pentru că-i furnizase o interesantă temă de cercetare. „Acest fapt în aparență mărunț — a conchis criticul — atestă, o dată mai mult, că tineretul e un factor important în descoperirea de noi comori ale culturii, în speță ale artei universale”.

În timp ce Papirusov asculta cu gura căscată, nevastă-sa îl înghionti însă :

— Ce-ai încremenit ? Nu vezi că ai devenit celebru ? Du-te și te bărbiește !

Și-i smulse din brațe fetița

B. Riabikin

Cum e cu ciinii blinzi

Treceam într-o zi pe o stradă cînd, la un moment dat, am văzut o tăbliță bătută într-un gard. Poate că n-aș fi observat-o dacă pe tăbliță n-ar fi fost desenat un ciine. Dar nu un ciine fioros, cu colții dezvelii și alături obișnuita inscripție : „Ciine rău”. Nu ! Desenul înfățișa un mops grozav de simpatic, care — vă jur ! — zimbea drăgălaș. Lîngă desen scria negru pe alb : „Ciine blind”.

Asta era însă prea de tot ! Din totdeauna, minciuna m-a scos din fire. Tremurînd dar de enervare și cu pumnii strînși, m-am apropiat de porțiță. Am apăsat pe clanță. Porțița nu era încuiată. Auziți neobrazare ! Dacă javra ar fi fost într-adevăr blindă, ar fi stat stăpînul ei cu porțița neincuiată ? Am intrat cu băgare de seamă. În curte nu era nimeni, dacă facem abstracție de mopsul cu pricina. Potăia stătea lîngă cușcă și lîngă lapte. M-am oprit, prudent ; știam că nu se cuvine să te apropii de un ciine care mîinecă.

— E cineva pe aici ? am strigat.

La o fereastră s-a ivit un cap de bărbat.

— De ce induci în eroare oamenii

pașnici, cetățene ? m-am adresat bărbatului.

— Ce dorești dumneata ?

— Să-mi explici sensul ascuns al tăbliței de pe gard.

— Nu-i nici un sens ascuns ! Ciine blind nu înseamnă decît ciine blind !

— Dacă ciinele dumitale e într-adevăr blind, ce rost are să anunți asta trecătorilor ? Ori îți morțiș să-i ademenești pe hoji ?

— Da' de unde ! Cu atît mai mult, cu cît noaptea îl iau în casă, sã nu mi-l fure.

— Aș vrea să văd nebunul care să pună mina pe dihania asta ! i-am obiectat, din ce în ce mai enervat.

— Nu te pricepi la ciini, se vede cît de colo ! mi-a răspuns bărbatul. E blind și inofensiv ca un copilăș !

— Ba să am iertare ! Nu m-oi fi pricepînd eu la altele, dar pe ciini îi cunosc foarte bine ! Pe baza acestor cunoștințe am elaborat chiar o teorie ; nu există ciini blinzi ! Ciinele rămîne întotdeauna ciine. Poate să pară blind, da, dar, la o adică, să te ții ! Te mușcă de nu te vezi. Așa că, fă bine, scoate tăblița de pe gard și nu mai păcăli oamenii de treabă.

— Dar de ce să scot o tăbliță pe care scrie purul adevăr ? se minie bărbatul. Numai pentru că dumneata ai scornit o teorie absurdă despre ciini ? N-ai decît, apropie-te de ciine și-ai să vezi că nici nu se sinchisește de dumneata.

— Ascultă, i-am spus, poți să crezi despre mine ce poftesti, puțin îmi pasă de părerile dumitale. Dar te rog să nu te atingi de teoriile mele, că e bucluc. De altfel pot să-ți și dovedesc că am dreptate.

Și, spunînd asta, am rupt-o brusc la fugă. De obicei, ciinii nu-i pot suferi pe oamenii care fug și se reped după ei. Eu am ajuns însă cu bine pînă în col-

țul cel mai îndepărtat al curții și mopsul mai continua să-și lîngă laptele de pe bot. Stăpînul lui zimbea satisfăcut. Atunci m-am lăsat în patru labe și am început să mă tirăsc spre potaie. Pentru că nu era exclus ca mopsul să nu se teamă de oameni, dar era sigur că el nu putea să suporte pisicile. Încît m-am apropiat de el tîrîș-grăpîș, făcînd pe pisica. Adulmecînd de zor străchina goală, mopsul m-a privit cu coada ochiului. „Aha, mi-am zis, uite că începe !” Dar afurisita de javră a început să dea din ciotul de coadă. „Te pomenesti că nu înțelege că sînt pisică și mă ia, să zicem, drept măgar ?” mi-am spus atunci și am hotărît să-mi precizez poziția :

— Miau ! Miau !

În ochii mopsului a apărut o nostalgie suspectă, dar stăpînul lui a început să ridă în hohote. Nu știa, însă, că nici o teorie de-a mea n-a fost încă infirmată ! Bine, fie, să zicem că javra n-are nimic cu pisicile, dar să nu-mi spună nimeni că o să fie indiferentă față de o altă potaie. Așa încît am făcut un salt spre mops și am lătrat :

— Ham ! Ham ! Hr-r-r ! M-r-r !

Mopsul m-a privit speriat și s-a retras mai aproape de cușcă. Stăpînul lui ridea în hohote. „Las-că-ți arăt eu să-ți bați joc de mine ! mi-am zis atunci în gînd. Se vede că nu mă cunoști !” Și în aceeași clipă mi-am înfipt colții în ceafa mopsului. Javra a prins să chelălăie și m-a înșfăcat de picior. Noroc că era blindă și că mi-a prins numai pantalonul !

— Vezi c-ai mințit ? i-am strigat stăpînului. Mai ai tupeul să pretinzi că asta-i ciine blind ?

Am ieșit val-virtej din curte și am smuls tăblița de pe gard. După care am plecat cu fruntea sus și cu conștiința datoriei împlinite.

G. Kemoklidze

Aforisme

O poveste bună trebuie să fie scurtă, una proastă și mai scurtă.

Un toboșar poate acoperi toată orchestra, dar n-o poate înlocui.

Trebuie să scrii cu singe din inimă. Dar cu singele tău, nu al altora.

Nu-i mai rămăsese din păr decît cărarea.

Căsătoria este coexistența pașnică a două sisteme nervoase.

Nu voia să răspundă de nimic. Cînd spunea că Pămîntul se învîrtește avea totdeauna grijă să adauge : „După cum spune Copernic”.

Scriitorul avea pană, dar îi lipseau aripile.

O morișcă credea că dînsa îi arată vîntului încotro să bată.

Oscilațiile permanente nu sînt tolerabile decît la o pendulă.

La un moment dat i-a venit o idee, dar negăsind pe nimeni a plecat.

Nu credea în medicamente decît dacă aveau denumiri latine, în traducerea rusă nu mai aveau nici un efect asupra-i.

Alfita a băut în sănătatea altora, pînă cînd și-a distrus-o pe a lui.

Ciupercile au formă de umbrelă pentru că cresc pe timp de ploaie.

Fiecare bloc de marmură ascunde o statuie. Trebuie să știi numai s-o descoperi.

Publicul îl chema insistent la rampă pe autor. Era curios să-l vadă pe omul care scrisese o piesă atît de proastă.

Stelele n-au nevoie să fie ridicate în slăvi.

Emil Krotki

• UMOR •
r umor umor u,
r umor umor umor u,
umor umor umor umor u,
ior umor umor umor u,
umor umor umor umor u,
nor umor umor umor um
r umor umor umor umor u,
mor umor umor umor um

